

Nr 1413

Av herrar **Fälldin** och **Dahlgren**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 112, angående avgifterna i postverkets tidningsrörelse.*

(Lika lydande med motion nr 1207 i Första kammaren)

I proposition nr 112 föreslås ändrade avgifter för postverkets tidningsrörelse. De föreslagna grunderna för dessa avgifter baserar sig på principen "pris efter prestation". Enligt vår mening kan ett genomförande av förslaget leda till så stora kostnadsfördyringar för många tidningar, speciellt ortstidningar, att dessa tvingas lägga ned sin verksamhet. Under 1960-talet har ett flertal utredningar analyserat tidningarnas ekonomiska situation och föreslagit åtgärder för att förbättra denna. Utredningarna har resulterat i olika former av statsstöd. Anledningen till detta är att en livaktig tidningspress anses nödvändig i en demokrati. Det är angeläget att olika meningsriktningar får möjligheter att föra fram sina åsikter genom tidningar och tidskrifter. Det måste vara samhällets uppgift att på olika sätt skapa förutsättningar för att tryckfriheten skall få även praktiskt värde. Mot denna bakgrund framstår förslaget i förevarande proposition såsom oacceptabelt.

Utvecklingen under de senaste åren har inneburit kraftiga höjningar av postverkets tidningstaxor, vilket framgår av följande tabell:

Postverkets tidningstaxor för vissa tidningar åren 1963 och 1970

Periodicitet	Årsv. kg	Avgift 1963	Helår 1970	Differens	
				kr.	%
Oadr. uxb					
7 nr/v	60	32:90	80:00	47:10	143,2
6 nr/v	25	16:32	47:80	31:48	192,9
	40	23:07	59:57	36:50	158,2
3 nr/v	7	5:79	19:84	14:05	242,7
1 nr/v	5	4:06	8:96	4:90	120,7
Adr. uxb					
1 nr/v	3	2:86	6:84	3:98	139,2
	7	4:66	9:98	5:32	114,2

Som jämförelse bör nämnas att den allmänna prisnivån enligt konsumentprisindex har stigit med 28 % mellan 1963 och januari 1970.

Postbefordringstaxorna är sålunda redan höga. Skulle proposition nr 112

bifallas innebär det att taxorna höjs till den nivå som visas i nedanstående exempel:

Periodi- citet	Avst. km	Årsv. kg	Avgift År 1	Helår		Differens	
				År 5		kr.	%
Oadr. uxb							
7 nr/v	400	60	83:89	111:34	27:45	32,7	
6 nr/v	100	25	46:59	70:10	23:51	50,5	
	150	40	57:19	80:70	23:51	41,1	
3 nr/v	75	7	20:23	32:18	11:95	59,1	
1 nr/v	350	5	9:32	13:47	4:15	44,5	
Adr. uxb							
1 nr/v	200	3	6:65	10:29	3:64	54,7	
	300	7	9:69	13:33	3:64	37,6	

Det är anmärkningsvärt i en tid då samhällsdebatten är inriktad på frågan om ökad jämlikhet och rättvisa i samhället att man nu föreslår ett taxsystem som innebär att ju längre bort prenumeranten bor från utgivningsorten, ju större blir kostnaderna för att erhålla tidningen. Den samdistributionsrabatt som riksdagen fattat beslut om kommer i sina väsentliga delar enbart att kunna utnyttjas av distributionsbolagen för utbärning av tidningar i tätorter. Det torde därför vara så att postverkets tidningstaxor hädanefter i stort sett enbart kommer att gälla distribution på landsbygd och glesbygd. Det är angeläget att postverkets tidningstaxor inte höjes i en sådan takt att tidningsläsarna i glesbygderna kommer att ytterligare diskrimineras.

Enligt vår mening bör avgifterna för postbefordran av tidningar i möjligaste mån följa principen om "pris efter bärkraft". Tidningstaxeutredningen har också varit inne på denna tanke, men den avvisas av departementschefen. Innebörden i nämnda princip är bl. a. att en särskild tilläggsavgift läggs på annonser.

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte

dels besluta avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 112,

dels i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om förslag angående avgifter i postverkets tidningsrörelse grundade på principen om "pris efter bärkraft".

Stockholm den 28 april 1970

Thorbjörn Fälldin (cp)

Anders Dahlgren (cp)